

ALLEGRO

EVİN İLYASOĞLU

Kırgın bir sanatçı: *Alnar*

Devlet sanatçılığı unvanının tartışıldığı şu günlerde uzak yılların bir kırgın sanatçısından söz edeceğim bu yazımda. 1971'de, ilk devlet sanatçılığı unvanı dağıtıldığında ve klasik Batı müziği gibi ciddi bir dala ait sanatçıların konu olduğu günlerde, bu unvan Türk Beşleri'nden üçüne verilip ikisi dışlanmıştı. Bunlardan birisi **Cemal Reşit Rey**'di. Ona, tam on yıl sonra, 1981'de, ikinci grupla verildi. Cemal Bey, bu konuda hiçbir zaman alınganlığını dile getirmede. Diğeri ise **Hasan Ferid Alnar** idi. 1978'de son derece kırgınlık içinde, kendisini bu dünyadan yavaş yavaş çekerek öldü. Unvanın ikinci grubuna yetişmeden! Yakınları, bu ayrımı hiçbir zaman kendine yediremediğini söylerler. Oysa diğerleri kadar Türk müziğinin çokseslendirilmesine emeği geçmiş, kurumlardaki öğreticilik ve yöneticilik çabaları diğer dördünden aşağı kalmamıştı. Ferid Alnar, Türk geleneksel müziğine bağlı bir eğitimden geliyordu. Kendisi de usta bir kanun çalıcısı olduğundan bu çalgı için yaptığı besteler ayrıcalık taşıyordu. Özellikle **Kanun Konçertosu** ile ilgi uyandırmıştı. İlk film müziğini (Halıcı Kız) Ferid Alnar bestelemişti.

İlk bestesini de tek sesli bir operet olarak yazan sanatçı, **Saadettin Arel**'den armoni, **Edgar Manas**'tan kontrpuan ve füg dersleri almış, 1927'de Viyana Devlet Müzik ve Temsil Akademisi'ne girmiş, **Joseph Marx** ve **Oswald Kabasta**'nın öğrencileri olmuştu. 1932'de mezun olup yurda döndüğünde sadece İstanbul Şehir Tiyatrosu'nun orkestra yöneticiliğine ve Belediye Konservatuvarı'nın müzik tarihi öğretmenliğine atanmış. (Oysa bunca eğitimden sonra bir senfoni orkestrasına şef olabilmek ya da en azından armoni, kompozisyon öğretmenliğine atanmak vardı.) 1936'da Ankara'ya yerleşmiş, bu kez Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nda şef yardımcısı ve Ankara Devlet Konservatuvarı'nda piyano ışıkçısı görevlerini üstlenmiş. Uzun yıllar hep ikinci adam olarak çalışmış durmuş.

Alnar'ın müzik yaşantımızdaki en önemli tarihi işlevi, **Carl Ebert** ile Ankara'daki ilk opera temsillerinin düzenlenmesi olmuştur. En sonunda, 1946'da CBSO'nun asıl yöneticisi ol-

Hasan Ferid Alnar 1978'de son derece kırgınlık içinde, kendisini bu dünyadan yavaş yavaş çekerek öldü. Seveda Cenap And Vakfı, bu yıl Onur Ödülü Altın Madalyası'nı bu unutulmuş bestecimize 'post mortem' olarak verdi.

Geçen yıl bugünlerde yitirdiğimiz Zehra Yıldız'ı andık cumartesi gecesi. (Fotoğraflar: KADER TUĞLA)

muş, 1952'de rahatsızlığı nedeniyle bu görevden ayrılmıştır. Avrupa'da Münih Filarmoni, Viyana Senfoni ve Stuttgart Radyo Orkestralarını konuk şef olarak yönetmiş; 1964'ten 1978'deki ölümüne dek Ankara Devlet Konservatuvarı'nda armoni, biçim bilgisi ve orkestralama dersleri vermiştir.

Seveda Cenap And Müzik Vakfı, Ankara'nın sanat başkenti olmasına çaba harcayan; ödülleri, konserleri, festivalleriyle bu kentin olduğu kadar Türkiye'nin de müzik yaşamına renk katan bir kurulus. Bu yıl Onur Ödülü Altın Madalyası'nı, 1978'de yitirdiğimiz bu

unutulmuş bestecimize 'post mortem' olarak verdi. Birkaç kez daha söylediğim gibi, ölen sanatçılarımızın adına bir onur belgesinin yanı sıra keşke gençlere bir burs verilse önerimi burada yineliyorum.

Ankara Hilton'da yapılan törende Alnar'ın Kanun Konçertosu'nu, bugüne dek duyduğum en güzel yorumundan dinledik. Kanun sanatçısı **Tahir Aydoğdu**'nun solistliğinde, bestecinin yazdığı özgün şekli ile sextet olarak seslendirildi. Anadolu Yaylı Çalgılar Dörtlüsü'nün solistleri **Ersun Kocaoğlu**, **Bilgehan Erten**, **Feza Gökmen** ve **Gül-**

Zehra Yıldız'ı anarken çok nitelikli bir şef olan Thomas Kalb, bizim opera ve bale orkestra ve korosunu yönetti. Onunla aynı sahneyi paylaşan soprano E. Filipova da Zehra'nın söylediği Aida'daki ünlü 'Ritoma Vincitor' aryasını seslendirdi.

destları da gelmişti törene. Çok nitelikli bir şef olan **Thomas Kalb**, bizim opera ve bale orkestra ve korosunu yönetti. Onunla aynı sahneyi paylaşan soprano **E. Filipova** da Zehra'nın söylediği Aida'daki ünlü 'Ritoma Vincitor' başlıklı aryaı seslendirdi. Ama Zehra kadar güzel söyleyebildi mi, sanmıyorum! Gözyaşlarıyla onun görüntülerini izledik multivizyonda. AKM'nin tika basa dolu salonunda bir kez daha dinleyicilerinin karşındaydı Zehra, ayakta alkışlanarak. Onun sesini ve yaşamöyküsünü güzel fotoğraflarıyla bir kitabın cildine yerleştirebildiğimiz için mutluyuz. Prima televizyonunun canlı olarak verdiği bu tören-konser umarız birkaç kez daha yayımlanır. Çünkü o gece teknik aksiliklerle yanm kalan multivizyondaki kayıt ancak böyle izlenebilecek.

Cengiz Tanç'sız bir yıl

Bugün, geçen yıl yitirdiğimiz bestecimiz Cengiz Tanç'ın da ilk ölüm yıl dönümü. 'Çağdaş Türk Bestecileri' kitabımı onun adına adarken içinde bu kitabı göremeyişinin üzüntüsü vardı. Ancak daha da acıklısı, **Lirik Konçerto** başlıklı Koch-Schwann tarafından yayımlanan kompakt disk göremeyişiydi. Yıllardır bekliyorduk ilk kez bir CD üstünde çıkacak yapıtını. Cengiz Tanç'ın yaşamöyküsü Türk bestecisinin yazgısına tipik bir örnektir. Yıllarca kendini odalara kapatıp yazdığı müzik bir türlü seslendirilmez, seslendirilse bile doğru dürüst kaydı yapılmaz, yapılsa bile piyasaya çıkması uzun zaman alır.

Mansur ve Gökçen Akbank Oda Orkestrası'yla

Bu kötümser yazıyı neşeli bir haberle noktalamalıyım: Bugün Akbank Oda Orkestrası'nın **Cem Mansur** yönetiminde sunacağı konsere güzel bir program seçilmiş. **Schnittke**'nin Moz-Art a la Haydn başlıklı yapıtı ardından **Haydn**'in güzelim Do Majör Viyolonsel Konçertosu çalınacak. Solist, ünlü çellistimiz **Selma Gökçen**. **Grieg**'in İki Melodi'sinden sonra Mozart'ın 33 numaralı senfonisi yer alıyor. Klasik dönemin dantel işlemeciliğini romantikten günümüze taşıyan bir düzenleme. 4. Levent, Akbank Sabancı Center'da saat 19.30'da bu konseri izleyebilirsiniz.

